

ENTREVISTA

Armand Puig

TEÒLEG. AUTOR DE LA BIOGRAFIA DE JESÚS DE NATZARET



UN MOMENT DE 'LA PASSIÓ SEGONS SANT MATEU', DE PASOLINI

Qui va ser realment Jesús de Natzaret?

► Ningú pot posar en dubte que Jesús de Natzaret ha estat un dels personatges que més ha influït en la història d'Occident. No obstant, encara hi ha moltes qüestions sobre la seva vida per a les quals no és té una resposta unànime i consensuada.

A *Jesús, un perfil biogràfic* (Proa), el doctor en ciències bíbliques Armand Puig i Tàrrach (la Selva del Camp, 1953) intenta oferir-nos una imatge al màxim de completa possible sobre qui va ser el fundador del cristianisme, estudiant la seva vida, el seu missatge i la seva mort.

Per a la reconstrucció de la seva figura, l'autor parteix dels Evangelis canònics (Mateu, Marc, Lluc i Joan) i dels apòcrifs i, fora del cristianisme, de fonts jueves, rabíniques, romanes i hel·lenístiques.

Després de 2.000 anys, la figura històrica de Jesús de Natzaret encara suscita molts interrogants, tot i que les darreres descobertes arqueològiques i documentàries (les excavacions a Judea i Galilea, els manuscrits de la mar Morta i la biblioteca agnòstica de Nag Hammadi) han permès als seus estudiosos tenir-ne un coneixement cada vegada més aprofundit i fonamentat.

Armand Puig s'atreveix, doncs, a respondre qüestions com ara: on va néixer?, va tenir o no germans? quan va començar la seva activitat

pública?, quin sentit tenien els seus miracles guaridors?, quin dia va morir?, què es pot dir de la seva resurrecció des d'un punt de vista històric?, etcètera.

Una de les preguntes fonamentals que aquest prevere de l'arxidiòcesi de Tarragona es planteja és la de quins van ser els responsables de la seva condemna a morir crucificat i què els va empènyer a portar Jesús davant de Ponç Pilat i acusar-lo d'alta traïció al cèsar de Roma. La seva resposta és que la majoria de dirigents del Temple de Jerusalem van veure en ell un enemic del poble que es presentava com un enviat de Déu, quan en realitat era un blasfem que podia posar en perill les conviccions de la gent.

Armand Puig és director de l'Institut Superior de Ciències Religioses Sant Fructuós, professor de Nou Testament a la Facultat de Teologia de Catalunya i membre de la Studiorum Novi Testamenti Societas. Ha coordinat la *Biblia Catalana Interconfessional* i codirigex el Corpus Biblicum Catalanicum. Abans d'escriure *Jesús, un perfil biogràfic*, ha estat autor, entre d'altres, de publicacions sobre temàtica exegètica (evangelis sinòptics, cartes apostòliques) i històrica (versions bíbliques catalanes medievals, les *Homilies d'Organyà*). Recentment, també ha editat *La terra i la llavor. L'Església Catalana a l'inici del mil·lenni*.

► ► ►
Per exemple, en un principi tenia bastant descartada la possibilitat que Jesús hagués nascut a Betlem, però després d'estudiar-ho a fons he vist que realment hi ha raons històriques per afirmar-ho. El meu llibre dona respostes, algunes deuen ser més afortunades i d'altres menys, però intenta en tot moment no haver de dir *no ho sé*. Provo de mostrar amb honestedat les possibilitats que hi ha i després trio la que crec que és la més fonamentada, encara que no sigui la definitiva.
L.D. Però segur que continua tenint moltes incògnites sobre Jesús que no pot resoldre...
A.P. Esclar, és que si ja ho sabés tot ja me'n podria anar a

prendre el sol! Una de les qüestions que ens continuem planejant és: "¿Per què Jesús de Natzaret va haver de morir crucificat?", "¿Quin mal havia fet perquè alguns embusquessin la condemna?". Jesús no hauria mort condemnat per un tribunal romà si un grup de la classe dirigent de la seva època no l'hagués acusat davant de l'autoritat romana...
L.D. Vostè es mulla i dona la seva opinió sobre alguns dels enigmes que presenta la figura de Jesús. ¿La seva postura és la majoritària entre la resta de biblistes?
A.P. Sobre cadascun dels punts de discòrdia sobre el personatge històric hi ha una enormitat de posicions diferents. Quan un personatge

fascina, cadascú s'hi acostades d'una perspectiva una mica pròpia. De totes formes, la tercera recerca està creant un cert consens en la resposta que donem els estudiosos a les qüestions principals que compartim. No hi ha hagut cap personatge a la història tan observat com Jesús i, per tant, és normal que n'hi hagi moltes visions, que ens molts casos no són oposades sinó complementàries. Hi ha qüestions en què els estudiosos hem aconseguit un consens evident.
L.D. Com ara quines?
A.P. Doncs, per exemple, actualment som molts els que ens hem posat d'acord a afirmar que Jesús de Natzaret va morir l'any 30 dC. Fa vint anys

ningú gosava dir en quina data va morir, ara ja ens atrevim fins i tot a aventurar el dia: el 7 d'abril de l'any 30 dC. Això vol dir que la recerca avança. En història, no s'avança mai com en matemàtiques, sinó que s'ha d'anar buscant l'acord. La recerca porta tard o d'hora al consens.

L.D. ¿No és estrany que un personatge que ha sigut tan important en la història de la humanitat no deixés escrita la seva doctrina?

A.P. No, perquè cal entendre que Jesús en vida no va ser un personatge important. En vida, va ser només un profeta galileu, un rabí de Natzaret, bastant conegut a Galilea, però durant poc temps. Els rabins jueus de l'època no tenien el costum d'escriure, sinó que transmetien la seva doctrina oralment. En el Món Antic escrivien els literats, però bona part dels pensadors no ho feien. Jesús va ser un predicador, no un home d'escola que fes classes en una aula, per això el trobem a la muntanya, a la plana, al carrer, a la vora del llac...

L.D. Al seu llibre, *l'instrument fonamental d'aproximació a Jesús és la crítica històrica*. ¿No queda una mica fora de lloc dedicar-ne una part a la resurrecció, un fet que no es podrà demostrar mai històricament i que sembla que és una qüestió de fe?

A.P. Sóc de l'opinió que un també es pot acostar a un fet històric mitjançant els seus efectes. La resurrecció com a fet històric no es podrà estudiar mai, però els seus efectes hi són i ens permeten referir-nos al fet en qüestió. Els Evangelis i la resta de fonts històriques sobre la figura de Jesús no presenten mai la resurrecció com un fet evident, sinó com una certesa, la qual cosa és un indicatiu clar d'autenticitat.

L.D. Per què?

A.P. Perquè si fos una història que algú ha inventat, el seu autor hauria d'haver intentat mostrar-nos-la amb la màxima coherència i evidència, perquè no quedés cap dubte sobre la seva autenticitat. En canvi, la informació sobre Jesús ressuscitat no és harmònica; els materials coincideixen en els fets essencials, però mostren una diversitat sorprenent a l'hora d'explicar-nos un fet que es resisteix a ser explicat, però que, tot i així, té un impacte visible. Jo no pretenc que al final del llibre el lector quedi absolutament convençut que Jesús va ressuscitar. El que pretenc és que el lector, que repeteix pot ser creient o no, es preguntin: "Qui ha estat Jesús?" i que ell mateix sigui capaç de donar-se una resposta. En una paraula, *Jesús, un perfil biogràfic* és una obra interactiva, en la mesura que proposa, crec, una aproximació oberta i de diàleg al personatge històric.

EL QUIOSC

PEPO TAMARIT



Serra d'Or. Número 534. PUBLICACIONS DE L'ABADIA DE MONTSERRAT. Barcelona, juny, 2004.

Un dels plats forts d'aquesta edició és l'entrevista que Miquel-Lluís Muntané fa al filòsof Raimon Panikkar. També hi llegirem una evocació a Miquel Martí i Pol i un article sobre Josep Pla i James Joyce.



Lateral. Número 114. LATERAL EDICIONES. Barcelona, juny, 2004.

L'antropòleg Manel Delgado signa un article en què analitza els pros i contres del Fòrum de les Cultures. També hi trobem una crítica sobre les dues novel·les premiades per la revista: *Jardines de Kensington* (R. Fresán) i *La mujer que silba* (A.S. Byatt).



La Revista de Blanquerna. Número 11. UNIVERSITAT RAMON LLULL. BARCELONA, JUNY, 2004.

Destaca en aquest número l'especial 11-M, amb els articles *Tres reflexions després de l'onze de març* (J.M. Carbonell), *Transparència i visibilitat* (F. Sáez), *Treballar amb el cor encorçat* (C. Vila) i *Entre el record i l'oblit* (J.A. Castillo).